

Briuselis, 2026 m. liepos 1 d.
(OR. en)

11291/26

Tarpinstitucinė byla:
2025/0265 (CNS)

ATO 35
CADREFIN 319

POSĖDŽIO REZULTATAI

nuo:	Tarybos generalinio sekretoriato
data:	2026 m. birželio 29 d.
kam:	Delegacijoms
Dalykas:	Pasiūlymas dėl TARYBOS REGLAMENTO, kuriuo nustatoma 2028–2034 m. bendradarbiavimo branduolinės saugos srityje ir eksploatavimo nutraukimo priemonė ir panaikinami reglamentai (Euratomas) 2021/100 ir (Euratomas) 2021/948 – Dalinis bendras požiūris

Delegacijoms priede pateikiamas 2026 m. birželio 29 d. Tarybos (užimtumas, socialinė politika, sveikata ir vartotojų reikalai) posėdyje pasiekto dalinio bendro požiūrio dėl pasiūlymo dėl Tarybos reglamento, kuriuo nustatoma 2028–2034 m. bendradarbiavimo branduolinės saugos srityje ir eksploatavimo nutraukimo priemonė ir panaikinami reglamentai (Euratomas) 2021/100 ir (Euratomas) 2021/948, tekstas.

Pasiūlymas

TARYBOS REGLAMENTAS

kuriuo nustatoma 2028–2034 m. bendradarbiavimo branduolinės saugos srityje ir eksploataavimo nutraukimo priemonė ir panaikinami reglamentai (Euratomas) 2021/100 ir (Euratomas) 2021/948

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 203 straipsnį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

atsižvelgdama į Europos Parlamento nuomonę¹,

kadangi:

- (1) šio reglamento tikslas – nustatyti Europos atominės energijos bendrijos (toliau – Bendrija) pagal bendradarbiavimo branduolinės saugos srityje ir eksploataavimo nutraukimo priemonę (toliau – Priemonė) vykdomo bendradarbiavimo branduolinės saugos srityje ir eksploataavimo nutraukimo veiklos taisykles ir procedūras;

¹ ... m. ... d. nuomonė, [OL] [...] [...].

- (2) kad būtų išlaikyta branduolinė sauga bei jos reguliavimas ir skatinamas nuolatinis jų tobulinimas, Taryba priėmė Direktyvą 2009/71/Euratomas². Ta direktyva ir Bendrijoje įgyvendinami aukšti branduolinės ir radiacinės saugos ir radioaktyviųjų atliekų bei panaudoto branduolinio kuro tvarkymo standartai yra pavyzdžiai, kuriais reikia remtis siekiant skatinti šalis partneres nustatyti panašius aukštus standartus;
- (3) Bendrija ir jos valstybės narės yra 1994 m. birželio 17 d. priimtose Branduolinės saugos konvencijos³ ir 1997 m. rugsėjo 5 d. priimtose Jungtinės panaudoto kuro tvarkymo saugos ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymo saugos konvencijos⁴ susitariančiosios šalys;
- (4) Sąjungos valstybės narės yra 1968 m. liepos 1 d. pasirašytos Sutarties dėl branduolinio ginklo neplatavimo Šalys ir taiko atitinkamų savo susitarimų su Tarptautine atominės energijos agentūra (toliau – TATENA) dėl garantijų Papildomą protokolą⁵;

² 2009 m. birželio 25 d. Tarybos direktyva 2009/71/Euratomas, kuria nustatoma Bendrijos branduolinių įrenginių branduolinės saugos sistema, (OL L 172, 2009 7 2, p. 18, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2009/71/oj>).

³ OL L 318, 1999 12 11, p. 21, ELI: <http://data.europa.eu/eli/convention/1999/819/oj>.

⁴ Tarptautinė atominės energijos agentūra (TATENA), 1997 m. rugsėjo 5 d. priimta ir 2001 m. birželio 18 d. įsigaliojusi Jungtinė panaudoto kuro tvarkymo saugos ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymo saugos konvencija. Skelbiama adresu: <https://www.iaea.org/topics/nuclear-safety-conventions/joint-convention-safety-spent-fuel-management-and-safety-radioactive-waste>.

⁵ Valstybės (-ių) ir Tarptautinės atominės energijos agentūros susitarimo (-ų) dėl garantijų taikymo papildomo protokolo pavyzdys (INFCIRC/540), kurį TATENA valdytojų taryba patvirtino 1997 m. gegužės 15 d. Skelbiama internete adresu: [INFCIRC/540 – Valstybės \(-ių\) ir Tarptautinės atominės energijos agentūros susitarimo \(-ų\) dėl garantijų taikymo papildomo protokolo pavyzdys](#) ir Prancūzijos, Europos atominės energijos bendrijos ir Tarptautinės atominės energijos agentūros susitarimo dėl garantijų taikymo Prancūzijoje papildomas protokolai (INFCIRC/290/Add.1); kurį 1998 m. birželio 11 d. patvirtino Valdytojų taryba. Skelbiama internete adresu: [INFCIRC/290/Add.1 – Prancūzijos, Europos atominės energijos bendrijos ir Tarptautinės atominės energijos agentūros susitarimo dėl garantijų taikymo Prancūzijoje papildomas protokolai](#).

- (5) kadangi Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutartis (toliau – Euratomo sutartis) taikoma tiek vidaus, tiek išorės politikai ir joje numatyta šių dviejų sričių sinergija, šią Priemonę sudaro du komponentai, skirti atitinkamai išorės ir vidaus veiklai;
- (6) Priemonės išorės komponentu turėtų būti remiama tarptautinio bendradarbiavimo branduolinės saugos srityje veikla, o jo pagrindą turėtų sudaryti veiksmai, kurie anksčiau buvo remiami pagal Tarybos reglamentą (Euratomas) 2021/948⁶. Išorės komponentas dera su išorės veiksmis, remiamais pagal Reglamentą (ES) 202X/XXXX [priemonę „Globali Europa“]⁷, ir juos papildo;
- (6a) pagal Priemonės išorės komponentą taip pat turėtų būti skatinamas tarptautinis bendradarbiavimas, grindžiamas branduolinės saugos ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymo konvencijomis, skatinant šalis partneres tapti tų konvencijų šalimis ir joms sudarant sąlygas periodiškai atlikti nacionalinių sistemų tarpusavio vertinimus. Šiuose tarpusavio vertinimuose pateikiamas branduolinės saugos padėties ir problemų trečiosiose šalyse išorės vertinimas, kuriuo remiantis programuojama aukšto lygio Sąjungos parama ir nustatomi jos prioritetai;
- (7) Priemonės vidaus komponentu turėtų būti remiama Komisijos vykdomo branduolinių įrenginių eksploatavimo nutraukimo ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymo srities veikla (JRC eksploatavimo nutraukimo ir atliekų tvarkymo programa) ir sprendžiami Komisijos atsakomybės branduolinės energetikos srityje klausimai, susiję su ankstesniais branduoliniais tyrimais, kurie buvo atliekami JRC padaliniuose Gelyje (Belgija), Karlsruhėje (Vokietija), Isproje (Italija) ir Petene (Nyderlandai), o šio komponento pagrindą turėtų sudaryti veiksmai, kurie anksčiau buvo remiami pagal Tarybos reglamentą (Euratomas) 2021/100⁸;

⁶ 2021 m. gegužės 27 d. Tarybos reglamentas (Euratomas) 2021/948, kuriuo nustatoma Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutartimi pagrįsta Europos tarptautinio bendradarbiavimo branduolinės saugos srityje priemonė, kuria papildoma Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonė „Globali Europa“, ir panaikinamas Reglamentas (Euratomas) Nr. 237/2014, (OL L 209, 2021 6 14, p. 79, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/948/oj>).

⁷ Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) .../... [priemonė „Globali Europa“], kuriuo nustatoma priemonė „Globali Europa“, (OL, ..., ..., ELI: ...).

⁸ 2021 m. sausio 25 d. Tarybos reglamentas (Euratomas) 2021/100, kuriuo nustatoma specialioji branduolinės energetikos objektų eksploatavimo nutraukimo ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymo finansinė programa ir panaikinamas Reglamentas (Euratomas) Nr. 1368/2013, (OL L 34, 2021 2 1, p. 3, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/100/oj>).

- (8) atlikus programų vertinimus nustatyta, kad veiksnys, trukdantis pasireikšti Sąjungos biudžeto poveikiui, yra administracinę naštą, kurią, kai įmanoma, reikėtų mažinti, sukurianti sudėtingą Sąjungos finansavimo struktūrą. Veikla, vykdoma tarptautinio bendradarbiavimo branduolinės saugos srityje ir JRC branduolinių tyrimų įrenginių eksploatavimo nutraukimo srityje pagal reglamentus (Euratomas) 2021/100 ir (Euratomas) 2021/948, administracinės naštos mažinimo tikslu yra pergrupuota taip, kad būtų reglamentuojama vienu teisės aktu;
- (9) bendras Priemonės tikslas – prisidėti prie aukšto lygio branduolinės ir radiacinės saugos, saugaus panaudoto branduolinio kuro ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymo, eksploatavimo nutraukimo ir veiksmingų bei efektyvių branduolinėms medžiagoms taikomų garantijų taikymo [...]skaidriai ir atskaitingai;
- (10) šiuo reglamentu taip pat siekiama užtikrinti, kad būtų lanksčiau taikomas programavimo metodas, be kita ko, pagalbos sąlygų ir reikalavimus atitinkančių subjektų atžvilgiu, kad būtų galima reaguoti į nenuspėjamus poreikius, nustatomus pagal Reglamentą (Euratomas) 2021/948 vykdant vertinimus ir konsultacijas;
- (11) pagal šį reglamentą Bendrijos vykdomu bendradarbiavimu nesiekama šalyse partnerėse propaguoti branduolinės energijos⁹ ar naujų branduolinių elektrinių statybos ir juo neturėtų būti siekiama didinti pajamas, gaunamas eksploatuojant atomines elektrines elektros energijos ir šilumos gamybos tikslais.

⁹ 2021 m. gegužės 27 d. Tarybos reglamentas (Euratomas) 2021/948, kuriuo nustatoma Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutartimi pagrįsta Europos tarptautinio bendradarbiavimo branduolinės saugos srityje priemonė, kuria papildoma Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonė „Globali Europa“, ir panaikinamas Reglamentas (Euratomas) Nr. 237/2014, (OL L 209, 2021 6 14, p. 79, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/948/oj>).

- (11a) Priemone turėtų būti padedama šalyse partnerėse stiprinti veiksmingą ir nepriklausomą reguliavimo kontrolę ir su sauga susijusių pajėgumų stiprinimo veiklą, visų pirma orientuojantis į kompetentingas reguliavimo institucijas ir, kai tikslinga, jų paskirtas techninės paramos organizacijas;
- (12) Į šiame reglamente nustatomas visai Priemonei skiriamas orientacinis finansinis paketas. Šio reglamento tikslais dabartinės kainos apskaičiuojamos taikant fiksuotą 2 % defliatorių;]
- (13) sparčiai kintančiomis ekonominėmis, socialinėmis ir geopolitinėmis aplinkybėmis pastarojo meto patirtis parodė, kad reikia lankstesnės daugiametės finansinės programos ir lankstesnių Sąjungos išlaidų programų. Tuo tikslu ir atsižvelgiant į šio reglamento tikslus, skiriant finansavimą turėtų būti tinkamai atsižvelgiama į kintančius politikos poreikius ir Sąjungos prioritetus, nustatytus atitinkamuose Komisijos paskelbtuose dokumentuose, Tarybos išvadose ir Europos Parlamento rezoliucijose, kartu užtikrinant pakankamą biudžeto vykdymo nuspėjamumą;

- (14) Priemonei taikomas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2024/2509¹⁰. Jame nustatytos Sąjungos bendrojo biudžeto sudarymo ir vykdymo taisyklės, tarp jų – taisyklės, susijusios su dotacijomis, apdovanojimais, nepiniginiu dovanojamu turtu, viešaisiais pirkimais ir netiesioginiu valdymu finansinių priemonių ir biudžeto garantijų forma;
- (15) [Priemonei skirtų asignavimų suma, taip pat programavimo laikotarpis ir lėšų paskirstymas įvairiai veiklai turėtų būti peržiūrėti remiantis vertinimo, atlikto pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES, Euratomas) 202X/XXXX¹¹ [Veiklos rezultatų reglamento] 10 straipsnį, rezultatais;]

¹⁰ 2024 m. rugsėjo 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2024/2509 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių (OL L, 2024/2509, 2024 9 26, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj>).

¹¹ Reglamentas (ES) (ES, Euratomas) .../... [Veiklos rezultatų reglamentas] (OL, ..., ... ELI: ...).

- (16) pagal Reglamentą (ES, Euratomas) 2024/2509, Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) Nr. 883/2013¹², Tarybos reglamentus (EB, Euratomas) Nr. 2988/95¹³, (Euratomas, EB) Nr. 2185/96¹⁴ ir (ES) 2017/1939¹⁵, Sąjungos finansiniai interesai turi būti ginami proporcingomis priemonėmis, įskaitant pažeidimų ir sukčiavimo prevenciją, nustatymą, ištaisymą ir tyrimą, prarastų, nepagrįstai išmokėtų ar neteisėtai panaudotų lėšų susigrąžinimą ir, kai tikslinga, administracinių nuobaudų skyrimą. Visų pirma, pagal reglamentus (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 ir (Euratomas, EB) Nr. 2185/96, Europos kovos su sukčiavimu tarnyba (OLAF) gali atlikti tyrimus, įskaitant patikrinimus ir inspektavimus vietoje, siekdama nustatyti, ar nebūta Sąjungos finansiniams interesams kenkiančio sukčiavimo, korupcijos ar bet kurios kitos neteisėtos veiklos atvejų. Pagal Reglamentą (ES) 2017/1939, Europos prokuratūra gali tirti Sąjungos finansiniams interesams kenkiančio sukčiavimo ir kitos neteisėtos veiklos atvejus, kaip nustatyta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2017/1371¹⁶, ir vykdyti baudžiamąjį persekiojimą už juos. Pagal Reglamentą (ES, Euratomas) 2024/2509, bet kuris asmuo arba subjektas, gaunantis Sąjungos lėšų, turi visapusiškai bendradarbiauti siekiant apsaugoti Sąjungos finansinius interesus, suteikti būtinas teises ir prieigą Komisijai, OLAF, Europos prokuratūrai ir Europos Audito Rūmams ir užtikrinti, kad visos Sąjungos lėšų naudojimo procese dalyvaujančios trečiosios šalys suteiktų lygiavertes teises;

¹² 2013 m. rugsėjo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 dėl Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) atliekamų tyrimų ir kuriuo panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1073/1999 ir Tarybos reglamentas (Euratomas) Nr. 1074/1999, (OL L 248, 2013 9 18, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/883/oj>).

¹³ 1995 m. gruodžio 18 d. Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 2988/95 dėl Europos Bendrijų finansinių interesų apsaugos (OL L 312, 1995 12 23, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1995/2988/oj>).

¹⁴ 1996 m. lapkričio 11 d. Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 2185/96 dėl Komisijos atliekamų patikrinimų ir inspektavimų vietoje siekiant apsaugoti Europos Bendrijų finansinius interesus nuo sukčiavimo ir kitų pažeidimų (OL L 292, 1996 11 15, p. 2, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1996/2185/oj>).

¹⁵ 2017 m. spalio 12 d. Tarybos reglamentas (ES) 2017/1939, kuriuo įgyvendinamas tvirtesnis bendradarbiavimas Europos prokuratūros įsteigimo srityje, (OL L 283, 2017 10 31, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1939/oj>).

¹⁶ 2017 m. liepos 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2017/1371 dėl kovos su Sąjungos finansiniams interesams kenkiančiu sukčiavimu baudžiamosios teisės priemonėmis (OL L 198, 2017 7 28, p. 29, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2017/1371/oj>).

- (17) [Priemonė turi būti įgyvendinama pagal Reglamentą (ES, Euratomas) 202X/XXXX [Veiklos rezultatų reglamentą], kuriuo nustatomos biudžeto išlaidų stebėjimo ir veiklos rezultatų peržiūros sistemos taisyklės, įskaitant taisykles, kuriomis užtikrinamas vienodas reikšmingos žalos nedarymo ir lyčių lygybės principų, nurodytų atitinkamai Reglamento (ES, Euratomas) 2024/2509 33 straipsnio 2 dalies d ir f punktuose, taikymas, Sąjungos programų ir veiklos rezultatų stebėsenos ir ataskaitų apie juos teikimo taisykles, Sąjungos finansavimo portalo sukūrimo taisykles ir programų vertinimo taisykles, taip pat kitas horizontaliąsias visoms Sąjungos programoms taikytinas nuostatas, kaip antai nuostatas dėl informavimo, komunikacijos ir matomumo;]
- (18) šiame reglamente nustatytos Sąjungos finansavimo įgyvendinimo formos ir metodai turėtų būti pasirenkami pagal tai, ar jais galima pasiekti konkrečius veiksmų tikslus ir užtikrinti rezultatus, atsižvelgiant visų pirma į kontrolės priemonių išlaidas, administracinę naštą ir tikėtiną reikalavimų nesilaikymo riziką. Taip pat turėtų būti atsižvelgiama į fiksuotųjų sumų, fiksuotųjų normų ir vieneto įkainių naudojimo galimybes ir į finansavimą, nesusijusį su išlaidomis, kaip nurodyta Reglamento (ES, Euratomas) 2024/2509 125 straipsnio 1 dalies a punkte;

- (19) pagal šį reglamentą įgyvendinama veikla turėtų būti koordinuojama vykdant nuolatinį darbą ir palaikant dialogą su valstybėmis narėmis, šalimis partnerėmis ir jų atitinkamomis institucijomis, visų pirma kompetentingomis branduolinės saugos, branduolinėms medžiagoms taikomų garantijų ir eksploataavimo nutraukimo sričių reguliavimo institucijomis, kad būtų išvengta veiksmų dubliavimo;
- (20) Įsiekiant užtikrinti nuoseklų išorės veiksmų įgyvendinimą, įgyvendinant Priemonės išorės komponentą, kai tikslinga, turėtų būti taikomos Reglamente (ES) 202X/XXXX [priemonėje „Globali Europa“] nustatytos taisyklės ir procedūros, o šio reglamento įgyvendinimo nuostatose turėtų būti daroma nuoroda į tame reglamente numatytas nuostatas;]
- (21) šiame reglamente nurodyti su Priemonės išorės komponentu susiję metiniai arba daugiamečiai veiksmų planai ir priemonės turėtų būti laikomi Reglamente (ES, Euratomas) 2024/2509 nurodytomis darbo programomis. Metinius ar daugiamečius veiksmų planus turėtų sudaryti viename dokumente pateiktas priemonių rinkinys;
- (22) veiksmų planai pagal Priemonės išorės komponentą turėtų būti priimami kasmet, nebent dėl veiklos pobūdžio ir tikslų yra pagrįsta priimti daugiamečius planus;
- (23) Komisija turėtų priimti orientacines daugiametes programas, kurios derėtų su Reglamento (ES) 202X/XXXX [priemonės „Globali Europa“] 1 skyriuje nurodytomis orientacinėmis daugiamečiomis programomis ir jas papildytų;

- (24) bendrą Priemonės išorės komponento įgyvendinimo politikos sistemą turėtų sudaryti politika, išdėstyta su priemone susijusiuose asociacijos susitarimuose, partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimuose, daugiašaliuose susitarimuose, bendradarbiavimo branduolinės energetikos srityje susitarimuose, susitarimo memorandumuose, sutartyse, Konvencijose ir kituose susitarimuose, kuriais nustatomi Bendrijos ir jos šalių partnerių santykiai, taip pat politika, išdėstyta Europos Vadovų Tarybos išvadose ir Tarybos išvadose, aukščiausiojo lygio susitikimų deklaracijose, aukšto lygio susitikimų su šalimis partnerėmis išvadose, Komisijos komunikatuose ir Komisijos bei Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai bendruose komunikatuose. Priimant sprendimą dėl šalių partnerių dalyvavimo Priemonės išorės komponente, turi būti laikomasi atitinkamų Tarybos ir Komisijos prerogatyvų pagal Euratomo sutarties 101 straipsnį;
- (25) pagal Priemonės išorės komponentą gali būti finansuojami veiksmai bet kurioje šalyje partnerėje, laikantis šiame reglamente nustatytų kriterijų ir atitinkamų susitarimų, leidžiančių šaliai partnerei dalyvauti Priemonėje. Pirmenybė turėtų būti teikiama stojančiųjų valstybių, šalių kandidačių, potencialių šalių kandidačių ir Europos kaimynystės politikos šalių asmenims ir subjektams;
- (26) tarptautinis bendradarbiavimas turėtų būti grindžiamas TATENA saugos standartuose nustatytais pagrindiniais saugos principais, kai aktualu, atsižvelgiant ir į tarpvalstybinį poveikį aplinkai, nedarant neigiamo poveikio pagal Priemonę vykdomai bendradarbiavimo ir pagalbos įgyvendinimo veiklai;

- (27) išimties tvarka, siekiant šio reglamento tikslų, [...] pagal Priemonę gali būti tęsiamas bendradarbiavimas su šalimis partnerėmis, negalinčiomis patenkinti buvimo tarptautinių priemonių šalimi kriterijų, visų pirma kai toks dalyvavimas įmanomas tik tenkinant sąlygas, susijusias su valstybingumu, naryste arba pripažinimu Jungtinių Tautų kontekste arba pagal kitus atitinkamus daugiašalius susitarimus, arba jei prisijungimo prie tokių tarptautinių priemonių procedūros dar neužbaigtos;
- (28) atsižvelgiant į nuolatinį poreikį šalyse partnerėse didinti branduolinės energijos naudojimo taikiems tikslams saugą ir į vykstančius ir būsimus pokyčius šioje srityje, Priemone turėtų būti siekiama skatinti aukščiausio lygio branduolinę saugą ir radiacinę saugą, remti atsakingą ir saugų panaudoto branduolinio kuro ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymą ir efektyvų bei veiksmingą branduolinėms medžiagoms taikomų garantijų taikymą šalyse partnerėse. Tai turėtų apimti, *inter alia*, radioaktyviomis medžiagomis užterštų senų įrenginių vietų valymą, reguliavimo ir susijusių pajėgumų didinimą siekiant užtikrinti branduolinę saugą ir radiacinę saugą, kai taikomi dabartiniai branduolinės energijos naudojimo taikiems tikslams būdai ir juos plėtojant ateityje, taip pat radiologinę saugą, kai taikomi nauji naudojimo būdai medicinos srityje, apimantys jonizuojančiąją spinduliuotę;

- (29) [Rusijos agresijos karas prieš Ukrainą daro žalą Ukrainos infrastruktūrai, be kita ko, šios šalies branduolinės energetikos objektams, kaip matyti iš 2025 m. vasario 14 d. įvykdyto bepiločių orlaivių antpuolio prieš Černobylio naująjį apsauginį gaubtą. Kalbant apie Sąjungos paramą su Ukraina susijusiems poreikiams branduolinės saugos srityje pasakytina, kad asignavimai, mobilizuoti iš Ukrainos rezervo, nurodyto Tarybos reglamento (ES, Euratomas) 202X/XXXX [DFP reglamento] 6 straipsnyje, gali būti panaudoti paramai, kuri pagal Priemonės išorės komponentą teikiama negrąžintinos paramos, finansinių priemonių ir biudžeto garantijų atidėjinių forma, teikti. Parama Ukrainai, kuri pagal šiame reglamente nustatytos Priemonės išorės komponentą teikiama paskolų forma pagal Tarybos sprendimą 77/270/Euratomas, turėtų neviršyti Tarybos sprendime 77/270/Euratomas nustatytos sumos ir Reglamento dėl priemonės „Globali Europa“ 6 straipsnio 2 dalies antroje pastraipoje nurodytos viršutinės ribos. Jei tos paskolos turi būti teikiamos Ukrainai kaip suvereniai valstybei, joms turėtų būti taikoma garantija, suteikiama pagal Tarybos reglamento (ES, Euratomas) 202X/XXXX [DFP reglamento] 2 straipsnio 3 dalies antrą pastraipą. Todėl tikslinga numatyti nuo Reglamento (ES, Euratomas) 2024/2509 214 straipsnio 1 dalies nukrypti leidžiančią nuostatą ir toms paskoloms Ukrainai atidėjinių normos nenustatyti, kaip numatyta Reglamento dėl priemonės „Globali Europa“ 24 straipsnio 3 dalies paskutinėje pastraipoje;]
- (30) [pagal Priemonės išorės komponentą nustatyta biudžeto garantija ir finansinės priemonės, įskaitant atvejus, kai per derinimo operacijas jos derinamos su negrąžintina parama, nuoseklumo sumetimais turėtų būti pagal taikytinas Reglamento (ES) 202X/XXXX [priemonės „Globali Europa“] taisykles įgyvendinamos susitarimais, kurie dėl tos rūšies paramos sudaryti pagal priemonės „Globali Europa“ įgyvendinimo mechanizmus;]

- (31) Jei pagal Priemonę nustatyta Sąjungos parama išorės komponentui turi būti teikiama biudžeto garantijos arba finansinės priemonės forma, įskaitant atvejus, kai per derinimo operaciją jos derinamos su negrąžintina parama, būtina, kad tokia parama būtų teikiama tik naudojantis priemonės „Globali Europa“ įgyvendinimo mechanizmais pagal taikytinas priemonės „Globali Europa“ įgyvendinimo mechanizmų taisykles;]
- (32) norint sėkmingai bendradarbiauti branduolinės saugos srityje, būtina glaudžiai bendradarbiauti, kaip nurodyta Euratomo sutarties II antraštinės dalies 10 skyriuje, su tarptautinėmis organizacijomis, siekiančiomis panašių į Priemonės tikslų, visų pirma su Tarptautine atominės energijos agentūra (TATENA);
- (33) veiksmingiausiai panaudoti turimus išteklius galima užtikrinant Sąjungos išorės finansavimo priemonių tarpusavio suderinamumą bei papildomumą, taip pat užtikrinant sinergiją su kitų sričių Sąjungos politika ir programomis. Kad bendrų intervencinių priemonių poveikis siekiant bendro tikslo būtų kuo didesnis, šiuo reglamentu turėtų būti leidžiama kartu naudoti finansavimą pagal kitas Bendrijos ir Sąjungos programas, jei įnašais nekompensuojamos tos pačios išlaidos;

- (34) pagal Reglamentą (Euratomas) 2021/100 vykdyta ankstesnė finansinė programa parodė, kad renkant ir skleidžiant žinias sukurama papildoma Bendrijos teikiama pridėtinė vertė. Remdamasis Euratomo sutarties 8 straipsniu ir pagal Tarybos direktyvos 2011/70/Euratomas¹⁷ 7 straipsnį, JRC atsako už anksčiau priimtą atsakomybę branduolinės energetikos srityje valdymą ir savo išjungtų branduolinių įrenginių eksploatavimo nutraukimą vadovaujantis atitinkamais nacionalinės teisės aktais. Taigi 1999 m. komunikatu Europos Parlamentui ir Tarybai¹⁸ paskelbta JRC branduolinės energetikos objektų eksploatavimo nutraukimo ir atliekų tvarkymo programa ir nuo tada Komisija reguliariai teikia naujausią informaciją apie tos programos įgyvendinimo pažangą¹⁹;
- (35) Komisija padarė išvadą, kad geriausias būdas įvykdyti reikalavimus, kylančius iš Tarybos direktyvos 2011/70/Euratomas 5 straipsnio 1 dalies f punkto ir 7 straipsnio, yra įgyvendinti strategiją, pagal kurią būtų derinama eksploatavimo nutraukimo ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymo veikla, kartu inicijuojant savanoriškas JRC ir valstybių narių, kuriose yra įrenginiai, diskusijas dėl galimo atsakomybės, susijusios su eksploatavimo nutraukimu ir panaudoto branduolinio kuro bei radioaktyviųjų atliekų tvarkymu, perdavimo, jei būtų sudaryti Komisijos ir valstybių narių, kuriose yra įrenginiai, bendri susitarimai. JRC turėtų numatyti ir išlaikyti pakankamus išteklius, kad galėtų vykdyti savo pareigas, susijusias su eksploatavimo nutraukimu ir panaudoto branduolinio kuro bei radioaktyviųjų atliekų tvarkymo sauga;

¹⁷ 2011 m. liepos 19 d. Tarybos direktyva 2011/70/Euratomas, kuria nustatoma panaudoto branduolinio kuro ir radioaktyviųjų atliekų atsakingo ir saugaus tvarkymo Bendrijos sistema, (OL L 199, 2011 8 2, p. 48, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2011/70/oj>).

¹⁸ 1999 m. kovo 17 d. Komisijos komunikatas Europos Parlamentui ir Tarybai „Istoriniai įsipareigojimai, atsirandantys dėl JRC vykdomos branduolinės veiklos pagal Euratomo sutartį – Pasenusių branduolinių įrenginių eksploatavimo nutraukimas ir atliekų tvarkymas“ (COM (1999) 114 galutinis).

¹⁹ SEC(2004) 624, COM(2008) 903 ir COM(2013) 734.

- (36) siekiant užtikrinti vienodas šio reglamento įgyvendinimo sąlygas, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai. Tais įgaliojimais turėtų būti naudojamosi laikantis Europos Parlamento ir Tarybos Reglamento (ES) Nr. 182/2011²⁰;
- (37) Komisija turėtų nedelsdama priimti taikytinus įgyvendinimo aktus, kuriais pagal Priemonės išorės komponentą patvirtintų arba iš dalies pakeistų metinius ar daugiamečius veiksmų planus ir priemones, kai tinkamai pagrįstais atvejais, susijusiais su būtinybe Bendrijai greitai reaguoti, yra privalomų skubos priežasčių;
- (38) pagal Tarybos sprendimo 2010/427/ES 9 straipsnį vyriausiasis įgaliotinis, veikdamas kaip Komisijos pirmininko pavaduotojas, užtikrina bendrą politinį Sąjungos išorės veiksmų koordinavimą, užtikrindamas jų vieningumą, nuoseklumą ir veiksmingumą, visų pirma įgyvendinant šią Priemonę;
- (39) Tarybos sprendime 2010/427/ES²¹ pateikiamos nuorodos į išorės pagalbos priemones turėtų būti laikomos nuorodomis į šį reglamentą ir jame nurodytus reglamentus. Komisija turėtų užtikrinti, kad šis reglamentas būtų įgyvendinamas atsižvelgiant į Europos išorės veiksmų tarnybos vaidmenį, kaip numatyta tame sprendime;

²⁰ 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai, (OL L 55, 2011 2 28, p. 13, [ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj](http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj)).

²¹ 2010 m. liepos 26 d. Tarybos sprendimas 2010/427/ES, kuriuo nustatoma Europos išorės veiksmų tarnybos struktūra ir veikimas, (OL L 201, 2010 8 3, p. 30, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2010/427/oj>).

- (40) siekiant užtikrinti paramos teikimo atitinkamoms politikos sritims tęstinumą ir sudaryti sąlygas šį reglamentą pradėti įgyvendinti nuo 2028–2034 m. daugiametės finansinės programos pradžios, šis reglamentas turėtų būti taikomas nuo 2028 m. sausio 1 d.;
- (41) pagal ES sutarties 29 straipsnį ir SESV 215 straipsnio 2 dalį priimtų Sąjungos ribojamųjų priemonių kontekste negalima tiesiogiai ar netiesiogiai leisti naudotis lėšomis ar ekonominiais ištekliais į sąrašą įtrauktiems fiziniams ar juridiniams asmenims, subjektams ar įstaigoms arba jų naudai. Todėl tokiems fiziniams ar juridiniams asmenims, subjektams ar įstaigoms, taip pat jiems nuosavybės teise priklausančioms arba jų kontroliuojamiems juridiniams asmenims, subjektams ar įstaigoms parama neturėtų būti teikiama;
- (42) todėl reglamentai (Euratomas) 2021/100 ir (Euratomas) 2021/948 turėtų būti panaikinti,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

I SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis

Dalykas

1. Šiuo reglamentu [2028 m. sausio 1 d.–2034 m. gruodžio 31 d. laikotarpiui] nustatoma bendradarbiavimo branduolinės saugos srityje ir eksploatavimo nutraukimo priemonė (toliau – Priemonė).
2. Juo nustatomi Priemonės tikslai, orientacinis [2028 m. sausio 1 d.–2034 m. gruodžio 31 d.] jos biudžetas, Sąjungos finansavimo formos ir tokio finansavimo teikimo pagal Priemonę taisyklės. Be to, jame aptariami kiekvieno iš dviejų Priemonės komponentų – išorės komponento ir vidaus komponento – ypatumai.

Priemonės tikslai

1. Bendrasis Priemonės išorės komponento tikslas – padėti užtikrinti aukštą branduolinės ir radiacinės saugos lygį, saugų panaudoto branduolinio kuro ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymą, eksploatavimo nutraukimą ir branduolinėms medžiagoms[...] skirtų efektyvių bei veiksmingų garantijų taikymą šalyse partnerėse, papildant Reglamentą (ES) 202X/XXXX [priemonę „Globali Europa“] ir remiantis Bendrijoje, be kita ko, pagal atitinkamą Euratomo reguliavimo sistemą, vykdoma veikla.

Šio reglamento tikslais sąvoka „šalis partnerė“ suprantama taip, kaip ji apibrėžta Reglamento (ES) 202X/XXXX [priemonės „Globali Europa“] 2 straipsnio 10 punkte.
2. Bendrasis Priemonės vidaus komponento tikslas – padėti nutraukti Komisijos branduolinių įrenginių Jungtinių tyrimų centro (JRC) padaliniuose eksploatavimą, atsižvelgiant į atitinkamuose eksploatavimo nutraukimo planuose nustatytus poreikius, ir saugiai tvarkyti susijusį panaudotą branduolinį kurą, branduolines medžiagas ir radioaktyvias atliekas.

Be to, Priemone remiamas dalijimasis patirtimi, praktine patirtimi, geriausia praktika ir žiniomis, gaunamomis vykdant branduolinių įrenginių išmontavimo ir eksploatavimo nutraukimo procesą ir tvarkant susidariusias radioaktyvias atliekas; tomis žiniomis bus struktūruotai dalijamasi su Bendrijos suinteresuotaisiais subjektais.

3. Konkretūs Priemonės išorės komponento tikslai:

- a) puoselėti veiksmingą branduolinės ir radiacinės saugos kultūrą ir skatinti įgyvendinti aukščiausius branduolinės ir radiacinės saugos standartus, be kita ko, susijusius su saugos atžvilgiu svarbaus tiekimo saugumu, avarine parengtimi ir reagavimu, pajėgumų stiprinimu ir šalių partnerių valdžios institucijų sprendimų priėmimo procesų skaidrumu;
- b) remti atsakingą ir saugų panaudoto branduolinio kuro ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymą, buvusių branduolinių objektų vietų ir įrenginių šalyse partnerėse eksploatavimo nutraukimą ir išvalymą;
- c) šalyse partnerėse didinti branduolinėms medžiagoms taikomų garantijų efektyvumą bei veiksmingumą.

Veiksmais pagal išorės komponentą pirmiausia siekiama šalyse partnerėse stiprinti veiksmingą ir nepriklausomą reguliavimo kontrolę ir pajėgumų stiprinimo veiklą, be kita ko, teikiant paramą kompetentingoms reguliavimo institucijoms ir, kai tikslinga, jų paskirtoms techninės paramos organizacijoms.

4. Konkretūs Priemonės vidaus komponento tikslai:

- a) remti eksploataavimo nutraukimo planą ir pagal valstybės narės, kurioje yra įrenginys, nacionalinę teisę vykdyti veiklą, susijusią su Komisijos branduolinių įrenginių išmontavimu ir dezaktyvavimu JRC padaliniuose, vykdyti saugų susijusių radioaktyviųjų atliekų tvarkymą, ir, kai tikslinga, pasirengti galimam susijusios JRC atsakomybės branduolinės energetikos srityje perdavimui valstybėms narėms, kuriose yra įrenginiai;
- b) užtikrinti, kad JRC toliau plėtotų Sąjungos suinteresuotųjų subjektų, įskaitant reguliavimo institucijas, pramonės ir mokymų institucijas, tarpusavio ryšius ir mainus branduolinių įrenginių eksploataavimo nutraukimo klausimais, siekiant užtikrinti sistemingą žinių, geriausios praktikos ir įgytos patirties sklaidą ir dalijimąsi patirtimi visose aktualiose srityse, kaip antai reguliavimo ir mokymo, ir plėtoti potencialią Sąjungos sinergiją.

Pirmos pastraipos a punkte nurodytas perdavimas nėra privalomas jokiai valstybei narei, kurioje yra įrenginys, ir dėl jo Komisija ir valstybė narė, kurioje yra įrenginys, turi sudaryti dvišalį susitarimą. Tame dvišaliame susitarime turi būti nustatyta, kad visas Komisijos branduolinių įrenginių JRC padaliniuose eksploataavimo nutraukimo ir susijusių radioaktyviųjų atliekų saugojimo išlaidas turi padengti Bendrija, ir jis turi visiškai atitikti Direktyvą 2011/70/Euratomas. Komisijos ir valstybės narės, kurioje yra įrenginys, savanoriškos diskusijos dėl galimo pirmos pastraipos a punkte nurodyto atsakomybės perdavimo gali būti pradėtos ne vėliau kaip per dvejus metus nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos.

Biudžetas

1. Priemonės įgyvendinimo 2028 m. sausio 1 d.–2034 m. gruodžio 31 d. laikotarpiu orientacinis finansinis paketas yra 966 000 000 EUR einamosiomis kainomis.
2. Be to, Sąjungos paramai Ukrainai pagal šį reglamentą teikti, kai tikslinga, gali būti naudojami Ukrainai skirti finansiniai ištekliai, sutelkti taikant Reglamento (ES) 202X/XXXX [priemonės „Globali Europa“] 6 straipsnio 2 dalį iš Ukrainos rezervo pagal Reglamento (ES, Euratomas) 202X/XXXX [DFP reglamento] 6 straipsnį.
3. Asignavimai gali būti įtraukiami į Sąjungos biudžetą po 2034 m., kad būtų padengiamos būtinos sąnaudos ir sudaromos sąlygos valdyti iki Priemonės įgyvendinimo pabaigos nebaigtus vykdyti veiksmus.
4. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytas finansinis paketas, šio straipsnio 2 dalyje nurodyti finansiniai ištekliai ir 3 straipsnyje nurodytos papildomų išteklių sumos taip pat gali būti naudojami teikiant Priemonei įgyvendinti skirtą techninę ir administracinę pagalbą, kaip antai parengiamajai, stebėsenos, kontrolės, audito ir vertinimo veiklai, institucijos informacinių technologijų sistemoms bei platformoms, informavimo, matomumo užtikrinimo ir komunikacijos veiklai, įskaitant institucinį informavimą apie Sąjungos politinius prioritetus, taip pat visą kitą techninę ir administracinę pagalbą arba su darbuotojais susijusias sąnaudas, kurias Komisija patiria valdydama Priemonę.

5. Kalbant apie Priemonės išorės komponentą, šio reglamento įgyvendinimui taikomos Reglamento (ES) 202X/XXXX [priemonės „Globali Europa“] 22 straipsnyje nustatytos taisyklės ir procedūros, susijusios su perkeltais asignavimais, metinėmis mokėjimo dalimis, grąžinimais, pajamomis ir susigrąžintomis sumomis iš finansinių priemonių, finansuojamų pagal šią Priemonę ar ankstesnes priemones, ir biudžeto garantijų bei paskolų, numatytų pagal šią Priemonę ar ankstesnes priemones, paviršiu.]

4 straipsnis

Papildomi ištekliai

Valstybės narės, Sąjungos institucijos, organai ir agentūros, šalys partnerės, tarptautinės organizacijos, tarptautinės finansų įstaigos ar kitos trečiosios šalys gali teikti papildomus finansinius ar nefinansinius įnašus į Priemonę. Papildomi finansiniai įnašai sudaro išorės asignuotąsias pajamas, apibrėžtas Reglamento (ES, Euratomas) 2024/2509 21 straipsnio 2 dalies a, d arba e punkte arba 21 straipsnio 5 dalyje.

Alternatyvusis, mišrusis ir sudėtinis finansavimas

1. Priemonė įgyvendinama užtikrinant sinergiją su kitomis Bendrijos ir Sąjungos programomis. Įnašas gali būti skiriamas ir veiksmui, kuriam skirtas Bendrijos ir Sąjungos įnašas pagal kitą programą. Atitinkamam įnašui taikomos atitinkamos Sąjungos programos taisyklės arba visiems įnašams gali būti taikomas bendras taisyklių rinkinys ir gali būti priimamas vienas teisinis įsipareigojimas. Jei Sąjungos įnašas grindžiamas tinkamomis finansuoti išlaidomis, sudėtinė parama iš Sąjungos biudžeto negali viršyti visų tinkamų finansuoti veiksmo išlaidų ir gali būti apskaičiuojama proporcingai pagal paramos sąlygas.
2. Skyrimo procedūros pagal Priemonę, taikant tiesioginį arba netiesioginį valdymą, gali būti vykdomos bendrai su valstybėmis narėmis, Sąjungos institucijomis, organais ir agentūromis, šalimis partnerėmis, tarptautinėmis organizacijomis, tarptautinėmis finansų įstaigomis ar kitomis trečiosiomis šalimis (toliau – bendros skyrimo procedūros partneriai), jei užtikrinama Sąjungos finansinių interesų apsauga. Tokioms procedūroms taikomas bendras taisyklių rinkinys ir dėl jų priimami bendri teisiniai įsipareigojimai. Tuo tikslu bendros skyrimo procedūros partneriai gali suteikti Priemonei išteklių pagal šio reglamento [4] straipsnį arba įgyvendinti skyrimo procedūrą tiems partneriams gali būti pavedama, kai taikytina, pagal Reglamento (ES, Euratomas) 2024/2509 62 straipsnio 1 dalies c punktą. Vykdamas bendras skyrimo procedūras, bendros skyrimo procedūros partnerių atstovai taip pat gali būti Reglamento (ES, Euratomas) 2024/2509 153 straipsnio 3 dalyje nurodyto vertinimo komiteto nariai.

Sjungos finansavimo įgyvendinimas ir formos

1. Priemonė įgyvendinama pagal Reglamentą (ES, Euratomas) 2024/2509 taikant tiesioginį arba netiesioginį valdymą kartu su to reglamento 62 straipsnio 1 dalies c punkte nurodytais subjektais.
2. Sąjungos finansavimas gali būti teikiamas bet kokia pagal Reglamentą (ES, Euratomas) 2024/2509 numatyta forma, visų pirma dotacijų, apdovanojimų, viešųjų pirkimų, nepiniginio dovanojamo turto, biudžeto garantijų, finansinių priemonių ir derinimo operacijų.

II SKYRIUS

ĮVAIRIŲ PRIEMONĖS KOMPONENTŲ ĮGYVENDINIMAS

1 SKIRSNIS. KONKREČIOS NUOSTATOS DĖL PRIEMONĖS IŠORĖS KOMPONENTO ĮGYVENDINIMO

7 straipsnis

Politikos sistema

Bendrą Priemonės įgyvendinimo politikos sistemą sudaro politika, išdėstyta asociacijos susitarimuose, partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimuose, įskaitant bendradarbiavimo branduolinės energetikos srityje susitarimus, daugiašaliuose susitarimuose, teisiškai neprivalomuose dokumentuose, tokiuose kaip susitarimo memorandumai, sutartys, konvencijos, deklaracijos ir kiti susitarimai, kuriais nustatomi Sąjungos ir (arba) Bendrijos ir jos šalių partnerių santykiai, taip pat Europos Vadovų Tarybos išvadose ir Tarybos išvadose, aukščiausiojo lygio susitikimų deklaracijose, aukšto lygio susitikimų su šalimis partnerėmis išvadose, Komisijos strategijose bei komunikatuose ir Komisijos ir Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai bendruose komunikatuose.

Įgyvendinimas ir tinkamumas finansuoti atsižvelgiant į priemonę „Globali Europa“

1. Jei šiame reglamente nenurodyta kitaip, Priemonės išorės komponentui skirtas Sąjungos finansavimas įgyvendinamas pagal šį reglamentą, Reglamentą (ES, Euratomas) 2024/2509 ir atitinkamai pagal Reglamento (ES) 202X/XXXX [priemonės „Globali Europa“] II antraštinės dalies II ir III skyrius, išskyrus to reglamento 19 straipsnį, 20 straipsnio 2 bei 3 dalis ir 26 straipsnį. Visiems pagal išorės komponentą finansuojamiems veiksams taikomos Reglamento (ES) 202X/XXXX [priemonės „Globali Europa“] 20 straipsnio 1 ir 4–12 dalyse nustatytos tinkamumo finansuoti taisyklės.
2. [Sąjungos parama biudžeto garantijos arba finansinės priemonės forma, įskaitant atvejus, kai per derinimo operaciją jos derinamos su negrąžintina parama, teikiama tik naudojantis priemonės „Globali Europa“ įgyvendinimo mechanizmu ir pagal taikytinas priemonės „Globali Europa“ įgyvendinimo mechanizmo taisykles įgyvendinama susitarimais, kurie dėl tos rūšies paramos sudaryti pagal priemonės „Globali Europa“ įgyvendinimo mechanizmus.]
3. [Sąjungos parama biudžeto garantijos forma teikiama neviršijant priemonės „Globali Europa“ reglamente nustatytos didžiausios biudžeto garantijos sumos.]
4. [Jei Priemonei naudojamas priemonės „Globali Europa“ įgyvendinimo mechanizmas, joje numatomi atidėjiniai biudžeto garantijai ir finansavimas finansinėms priemonėms, įskaitant atvejus, kai per derinimo operaciją jos derinamos su negrąžintina parama.]

Euratomo paskolos

1. [Sjungos parama Ukrainai paskolų forma pagal Tarybos sprendimą 77/270/Euratomas teikiama neviršijant Reglamento (ES) 202X/XXXX [priemonės „Globali Europa“] 6 straipsnio 2 dalies antroje pastraipoje nurodytos didžiausios sumos. Paskoloms, teikiamoms Ukrainai pagal Tarybos sprendimą 77/270/Euratomas, taikomos Reglamento (ES) 202X/XXXX [priemonės „Globali Europa“] 24 straipsnio 3 dalies paskutinės pastraipos nuostatos.]
2. Sąjungos paramos, teikiamos Armėnijai paskolų forma pagal Tarybos sprendimą 77/270/Euratomas, atidėjinių norma yra nustatyta Reglamento (ES) 202X/XXXX [priemonės „Globali Europa“] 24 straipsnyje.]

Orientacinės daugiametės programos

1. Priemonės išorės komponentas įgyvendinamas pagal orientacines daugiametės programas, priimamas įgyvendinimo aktais, laikantis 17 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros. Tokios daugiametės orientacinės programos turi atitikti šiuos kriterijus:
 - a) jomis turi būti siekiama nustatyti nuoseklią Bendrijos ir atitinkamų šalių partnerių ar regionų partnerių bendradarbiavimo sistemą, laikantis Bendrijos bendro tikslo ir aprėpties, uždavinių, principų ir politikos ir remiantis šio reglamento 7 straipsnyje nurodyta politikos sistema;
 - b) jos turi sudaryti bendrą pagal šią Priemonę vykdomo bendradarbiavimo branduolinės saugos srityje pagrindą ir jose turi būti nustatyti Bendrijos bendradarbiavimo tikslai, atsižvelgiant į atitinkamų šalių poreikius, Bendrijos prioritetus, tarptautinę padėtį ir atitinkamų šalių partnerių veiklą;
 - c) jose turi būti nurodyta b punkte minimo bendradarbiavimo pridėtinė vertė ir tai, kaip išvengti dubliavimosi su kitomis programomis bei iniciatyvomis, visų pirma tomis, kurias įgyvendina tarptautinės organizacijos, siekiančios panašių tikslų, ir kiti pagrindiniai paramos teikėjai;
 - d) jose turi būti nustatyti Sąjungos finansavimo tikslu atrinkti geografiniai ir politikos prioritetai, konkretūs tikslai ir, kai tinkama, preliminarūs finansiniai asignavimai ir įgyvendinimo metodai;

- e) jos turi būti pagrįstos dialogu su šalimis partnerėmis ar regionais partneriais, kuriame dalyvauja atitinkami suinteresuotieji subjektai, visų pirma vyriausybės ir reguliavimo institucijos bei jų paskirtos organizacijos, taip pat, kai tinkama, konsultacijomis su Komisijos sprendimu 2007/530/Euratomas²² įsteigta Europos branduolinės saugos reguliavimo institucijų grupė (ENSREG).
2. Orientacinės daugiametės programos gali būti peržiūrimos *ad hoc* pagrindu, jei to reikia veiksmingam jų įgyvendinimui užtikrinti, ypač jei esama reikšmingų 7 straipsnyje nurodytos politikos sistemos pasikeitimų arba susiklosčius krizinei ar pokrizinei situacijai. Orientacinių daugiametinių programų pakeitimams taip pat taikoma 17 straipsnio 2 dalyje nurodyta nagrinėjimo procedūra.

11 straipsnis

Veiksmų planų ir priemonių priėmimas

1. Komisija priima metinius veiksmų planus pagal Priemonės išorės komponentą. Tačiau, jei tai pateisinama atsižvelgiant į veiklos pobūdį ir tikslus, Komisija gali priimti daugiametinius veiksmų planus.
2. Su Priemonės išorės komponentu susiję metiniai ar daugiametiniai veiksmų planai ir priemonės laikomi Reglamente (ES, Euratomas) 2024/2509 nurodytomis darbo programomis. Veiksmų planuose ir priemonėse atsižvelgiama į konkrečias aplinkybes ir kiekvienam veiksmui nurodomi Reglamento (ES) 202X/XXXX [priemonės „Globali Europa“] 18 straipsnio 1 dalyje nustatyti elementai.

²² 2007 m. liepos 17 d. Komisijos sprendimas 2007/530/Euratomas dėl Europos branduolinės saugos ir atliekų tvarkymo aukšto lygio grupės sudarymo (OL L 195, 2007 7 27, p. 44, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2007/530/oj>).

3. Komisija 1 ir 2 dalyse nurodytus veiksmų planus ir priemones priima įgyvendinimo aktais. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 17 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.
4. 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros nereikia taikyti:
- a) specialiosioms ir paramos priemonėms, kurioms skiriamas Sąjungos finansavimas neviršija 5 mln. EUR;
 - b) atliekant techninius pakeitimus, jei jie neturi esminės įtakos atitinkamo veiksmų plano ar priemonės tikslams, kaip antai:
 - i) keičiant įgyvendinimo metodą;
 - ii) perskirstant lėšas tarp veiksmų plane nurodytų veiksmų;
 - iii) veiksmų planų ir priemonių biudžetą didinant ne daugiau kaip 20 % to biudžeto ir neviršijant 5 mln. EUR.

Apie specialiąsias bei paramos priemones ir techninius pakeitimus, priimtus pagal šią dalį, per vieną mėnesį nuo jų priėmimo dienos per 17 straipsnio 1 dalyje nurodytą komitetą pranešama valstybėms narėms. Apie juos taip pat pranešama Europos Parlamentui.

5. Jei yra tinkamai pagrįstų privalomų skubos priežasčių, susijusių su būtinybe Bendrijai skubiai reaguoti, Komisija šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytus veiksmų planus arba priemones priima arba iš dalies keičia nedelsiant taikytiniais įgyvendinimo aktais, laikydamasi 17 straipsnio 3 dalyje nurodytos procedūros.

Tarptautinio bendradarbiavimo kriterijai

1. Veiksmai šalyse partnerėse pagal Priemonės išorės komponentą gali būti finansuojami laikantis šiame straipsnyje nustatytų kriterijų.
2. Bendradarbiavimo pagrindą sudaro šalies partnerės ir Bendrijos bendrasis susitarimas arba abipusis susitarimas.
3. Šalys partnerės, siekiančios bendradarbiauti su Bendrija branduolinėms medžiagoms taikomų garantijų srityje, turi būti Sutarties dėl branduolinio ginklo neplatavimo šalys ir turi būti sudariusios visapusiškų garantijų susitarimą su TATENA arba turėti galiojantį su TATENA sudarytą papildomą protokolą.
4. Šalys partnerės, siekiančios bendradarbiauti su Bendrija branduolinės saugos srityje, turi būti [...] Branduolinės saugos konvencijos ir Jungtinės panaudoto kuro tvarkymo saugos ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymo saugos konvencijos ar kitų atitinkamų konvencijų šalys arba būti ėmusios veiksmų, rodančių tvirtą įsipareigojimą prisijungti prie tokių konvencijų.

5. Šalys partnerės, siekiančios bendradarbiauti su Bendrija avarinės parengties ir reagavimo, radiacinės saugos ar radioaktyviųjų atliekų tvarkymo srityse, kurios nėra 3 ir 4 dalyse nurodytų tarptautinių priemonių šalys, neturi savo teritorijoje turėti branduolinių įrenginių.
6. Bendradarbiavimas su šalimis partnerėmis, kurios nėra 3 ir 4 dalyse nurodytų tarptautinių priemonių šalys ir neturi savo teritorijoje branduolinių įrenginių, yra galimas tik gavus tiesioginį atitinkamų šalių partnerių prašymą ir tik siekiant suteikti jų prašomą paramą įvykus branduolinei avarijai ar susiklosčius nepaprastajai radiologinei padėčiai, kaip nurodyta Konvencijoje dėl ankstyvo pranešimo apie branduolinę avariją ir Konvencijoje dėl pagalbos įvykus branduolinei avarijai arba kilus radiologiniam pavojui.
7. Išimties tvarka, siekiant 2 straipsnio 3 dalyje nustatytų tikslų, pagal šią Priemonę gali būti tęsiamas bendradarbiavimas su šalimis partnerėmis, negalinčiomis patenkinti buvimo 3 ir 4 dalyse nurodytų tarptautinių priemonių šalimi kriterijų, visų pirma kai toks dalyvavimas įmanomas tik tenkinant sąlygas, susijusias su valstybingumu, naryste arba pripažinimu Jungtinių Tautų kontekste arba pagal kitus atitinkamus daugiašalius susitarimus, arba jei prisijungimo prie tokių tarptautinių priemonių procedūros dar neužbaigtos.
8. Siekiant užtikrinti ir stebėti Priemonėje nustatytų su bendradarbiavimu susijusių tikslų laikymąsi, atitinkama šalis partnerė turi sutikti, kad būtų atliekamas vykdytų veiksmų vertinimas. Tas vertinimas suteikia galimybę stebėti ir tikrinti, ar laikomasi tikslų, ir yra tolesnio Bendrijos įnašo mokėjimo sąlyga.

9. Bendradarbiaujant pagal šią Priemonę su šalimis partnerėmis atitinkamais atvejais atsižvelgiama į tarptautiniu mastu pripažintus principus ir metodus, susijusius su galimu tarpvalstybiniu poveikiu aplinkai, kuris gali atsirasti dėl branduolinių įrenginių šalyse partnerėse, įskaitant tą, kuris yra susijęs su įprasto eksploatavimo ir avarijų scenarijais. Valstybė narė, kuri gali būti tiesiogiai paveikta galimo tarpvalstybinio šalyje partnerėje esančių branduolinių įrenginių poveikio, gali prašyti Komisijos susisiekti su šalimi partnere siekiant gauti atitinkamos informacijos.
10. Šalių partnerių branduolinių elektrinių operatoriai gali gauti paramą išimtiniais, ribotos trukmės ir konkrečiam objektui būdingais atvejais, be kita ko, susidarius su branduoline sauga susijusioms ekstremaliosioms situacijoms, rengiant strategiją, kuria atsižvelgiama į rekomendacijas, pateiktas atlikus ENSREG rizikos ir saugos tarpusavio vertinimus, įskaitant testavimą nepalankiausiomis sąlygomis ir teminius tarpusavio vertinimus, rengiant kriterijus ir koncepcijas, kuriais siekiama užtikrinti aukščiausius panaudoto branduolinio kuro ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymo standartus, rengiant strategijas, kuriomis užtikrinamas saugus pasenusių branduolinių įrenginių eksploatavimo nutraukimas ir veiksmingų bei efektyvių saugos garantijų taikymas, taip pat valdant žinias ir rengiant mokymus branduolinės saugos srityje.

EUROPOS IŠORĖS VEIKSMŲ TARNYBA (EIVT)

Priemonės išorės komponentas įgyvendinamas atsižvelgiant į Tarybos sprendime 2010/427/ES, ypač jo 3 ir 9 straipsniuose, nustatytą EIVT vaidmenį.

2 SKIRSNIS. KONKREČIOS NUOSTATOS DĖL PRIEMONĖS VIDAUS KOMPONENTO ĮGYVENDINIMO

Darbo programos

1. Priemonės vidaus komponentas įgyvendinamas pagal Reglamento (ES, Euratomas) 2024/2509 110 straipsnyje nurodytas darbo programas. Darbo programos priimamos vadovaujantis Komisijos sprendimo 96/282/Euratomas 4 straipsnyje nustatyta procedūra.
2. Priemonės vidaus komponento darbo programa turi atitikti šiuos kriterijus:
 - a) joje turi būti siekiama pateikti daugiametės darbo programos laikotarpiu planuojamos veiklos apžvalgą;
 - b) ji turi sudaryti bendrą veiklos, kuriai taikomas šis reglamentas, įgyvendinimo pagrindą ir, sprendžiant Bendrijos atsakomybės branduolinės energetikos srityje klausimus, būti grindžiama aukščiausiais branduolinės saugos standartais bei geriausia praktika.

Sjungos finansavimo įgyvendinimas bei formos ir įgyvendinant Priemonės vidaus komponentą taikomi tinkamumo finansuoti kriterijai

Jei šiame reglamente nenurodyta kitaip, Priemonės vidaus komponentui skirtas Sąjungos finansavimas įgyvendinamas pagal šį reglamentą ir Reglamentą (ES, Euratomas) 2024/2509.

Tinkama finansuoti Sąjungos lėšomis pagal Priemonės vidaus komponentą laikoma tik ši veikla:

- a) saugus sustabdytų branduolinės energetikos objektų konservavimas ir eksploatavimas;
- b) pasenusių ir (arba) nenaudojamų branduolinių įrenginių išmontavimas;
- c) saugus radioaktyviųjų atliekų ir panaudoto branduolinio kuro tvarkymas, įskaitant surinkimą, apibūdinimą, apdorojimą, vežimą ir saugojimą;
- d) branduolinių medžiagų inventoriaus JRC padaliniuose mažinimas;
- e) radioaktyviųjų atliekų tvarkymo įrenginių projektavimas ir statyba;
- f) eksploatavimo nutraukimo planų, techninių tyrimų ir licencijų išdavimo bylų rengimas ir atnaujinimas;
- g) projektams rengti, vertinti ir valdyti skirta išorės parama;
- h) operatyvinė parama, apimanti radiacinę saugą ir įrangos bei objektų techninę priežiūrą;
- i) savanoriškos diskusijos su valstybėmis narėmis, kuriose yra įrenginiai, dėl galimo Komisijos atsakomybės branduolinės energetikos srityje perdavimo;
- j) ryšiai ir bendradarbiavimas su išorės suinteresuotaisiais subjektais;
- k) žinių, gaunamų vykdant branduolinių įrenginių eksploatavimo nutraukimą, rinkimas, kūrimas, vertinimas ir sklaida, įskaitant mokymo veiklą;
- l) bet kokia kita veikla, kuria remiamas 2 straipsnyje nurodytas Komisijos branduolinių įrenginių JRC padaliniuose eksploatavimo nutraukimas ir vykdant branduolinių įrenginių eksploatavimo nutraukimą bei tvarkant atliekas gaunamos žinios.

Nuostata dėl dalijimosi žiniomis

1. Žinios, sukurtos įgyvendinant JRC branduolinių įrenginių eksploatavimo nutraukimo ir atliekų tvarkymo programą, taip pat eksploatavimo nutraukimo paramos programą, nustatytą Reglamentu (ES) 202X/XXXX [Ignalina]²³, skleidžiamos Bendrijos lygmeniu.
2. Veikla, kurios imamasi įgyvendinant 1 dalyje nurodytą veiklą, finansuojama pagal Priemonę. JRC koordinuoja žinių sisteminimą ir sklaidimą valstybėms narėms.
3. Žinių sklaidos procesas įtraukiamas į 14 straipsnyje nurodytas darbo programas ir jose apibrėžiamas.

²³ Tarybos reglamentas (ES) .../... [Ignalina], kuriuo nustatoma 2028–2034 m. Lietuvos Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo pagalbos programa ir panaikinamas Reglamentas (ES) 2021/101 (OL, ..., ... ELI: ...).

III SKYRIUS

ĮGYVENDINIMO ĮGALIOJIMAI, PEREINAMOJO LAIKOTARPIO IR BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

17 straipsnis

Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda už Priemonės išorės komponentą atsakingas komitetas. Komitetas – tai komitetas, kaip tai suprantama Reglamente (ES) Nr. 182/2011 [...], ir jis posėdžiauja bent kartą per metus.
2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.
3. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 8 straipsnis kartu su jo 5 straipsniu.
4. Kai komiteto nuomonei gauti būtina rašytinė procedūra, ta procedūra laikoma baigta be rezultato, jei per nuomonei pateikti nustatytą laikotarpį taip nusprendžia komiteto pirmininkas arba to prašo paprastoji komiteto narių dauguma.

5. Pagal Sąjungos sudarytus tarptautinius susitarimus šalių partnerių ar tarptautinių organizacijų atstovai gali būti kaip stebėtojai kviečiami į komiteto posėdžius jo darbo tvarkos taisyklėse nustatytais sąlygomis, atsižvelgiant į Sąjungos ar jos valstybių narių saugumą ir viešąją tvarką. Svarstant klausimus, susijusius su šio reglamento 8 ir 12 straipsniuose nurodytais tinkamumo finansuoti kriterijais, šalių partnerių arba tarptautinių organizacijų atstovai nedalyvauja.
6. Valstybės narės gali prašyti išnagrinėti bet kurią kitą su Priemonės įgyvendinimu susijusį klausimą.

18 straipsnis

Panaikinimas

Nuo 2028 m. sausio 1 d. Reglamentai (Euratomas) 2021/100 ir (Euratomas) 2021/948 panaikinami.

19 straipsnis

Pereinamojo laikotarpio nuostatos

1. Šis reglamentas neturi poveikio susijusių veiksmų tęsimui ar keitimui tol, kol jie užbaigiami, pagal reglamentus (Euratomas) 2021/100 ir (Euratomas) 2021/948, kurie toliau taikomi tiems veiksams tol, kol jie užbaigiami.
2. Priemonės finansinio paketo lėšomis taip pat gali būti dengiamos techninės ir administracinės pagalbos išlaidos, būtinos siekiant užtikrinti perėjimą nuo priemonių, priimtų pagal reglamentus (Euratomas) 2021/100 ir (Euratomas) 2021/948, prie šios Priemonės.

20 straipsnis

Įsigaliojimas ir taikymas

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Jis taikomas nuo 2028 m. sausio 1 d.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu

Pirmininkas / Pirmininkė
